

Vrozený zarděnkový syndrom - kazuistika

MUDr. Martina Marešová

HS hl.m. Prahy

Zarděnky - historie

- zarděnky byly poprvé popsány ve 2. pol. 18. stol.
- v roce 1866 nazvány rubella
- v roce 1941 australský oftalmolog Gregg upozornil na výskyt vrozených katarakt u dětí matek, které v těhotenství onemocněly zarděnkami, tzv. Greggův syndrom
- 1962 - izolace viru na tkáňových kulturách

Zarděnky

- RNA virus
- zdrojem infekce je člověk
- ID 12 – 23 dnů
- virus se šíří kapénkovou infekcí nebo transplacentárně

Zarděnky

- rozšíření po celém světě, endemicky v zemích, kde není vakcinace
- 1982 – v ČSSR vakcinace 12letých dívek
- 1986 – očkování dětí starších 15ti měsíců
- cílem očkování je eradikace kongenitální rubeoly

Klinický obraz – získaná forma

- 2 formy: získaná a vrozená
- získaná: katarální příznaky, subfebrílie
makulopapulózní exantém, zvětšení
mízních uzlin
- komplikace: trombocytopenická purpura,
artralgie, artritidy, encefalitida

Kongenitální forma

- nejvyšší teratogenita
- transplacentární přenos
- u matky virémie několik dnů před vznikem exantému
- virus brání fetálním buňkám v množení

Klinický obraz – kongenitální forma

- abortus, intrauterinní smrt plodu
- Greggův syndrom: sdružený výskyt vrozených vad srdce, oka, postižení sluchu
- mikrocefalus, anomálie zubů, hepatosplenomegalie, meningoencefalitida, myokarditida.
- v pozdějším věku - poruchy zraku, sluchu, psychomotorická retardace

Kritéria kongenitálního zarděnkového syndromu

- izolace viru zarděnek
- detekce nukleové kyseliny
- přítomnost specifických protilátek IgM
- přetrvávání protilátek IgG mezi šestým a dvanáctým měsícem věku
- nutno odlišit ostatní nemoci ze skupiny TORCHL
- indikace k přerušení těhotenství

Kongenitální zarděnkový syndrom – výskyt v ČR

- 1991 – 2010 nulový výskyt
- epidemie rubeoly ve Vietnamu
- v posledních měsících 2 případy KZS u dětí narozených vietnamským matkám
- informace České gyn.porodnické společnosti

KZS - kazuistika

- žena vietnamské národnosti, nar. 1985
- přílet do ČR 15.3.2011, cca v 7. týdnu gravidity
- I. návštěva u obvodního gynekologa 22.4. 2011
- kontroly po 4 týdnech
- do 16.6. vše v normě

KZS - kazuistika

- 16.6. specializované UZ vyšetření, zaměřeno na vývojové vady – známky patologie mozku
- 24.6. UZ – růstová retardace
- doporučena genetická konzultace, kterou pacientka odmítla
- 21.7. opět specializované UZ vyšetření, zde postranní komory s hyperechogenním lemem, krátké kosti

KZS - kazuistika

- 26.7. ECHO – susp. stenóza plicnice a subaortální komorový defekt
- 4.8 odběr TORCH – pozitivní protilátky proti rubeole (IgM i IgG)
- 31.8. UZ – susp. katarakta, dále již nález beze změn
- 9.11. – indukce porodu
- matka opakovaně odmítla umělé ukončení těhotenství

KZS - kazuistika

- 9.11. ve 14:01 živě narozený plod mužského pohlaví
- délka 48 cm, hmotnost 2470g
- porod bez komplikací
- Apgar skóre 1-1-0
- 9.11. ve 14:08 exitus letalis

KZS - kazuistika

- 10.11. provedena pitva
- bezprostřední příčina smrti – perinatální poškození při kongenitální rubeole
- růstová retardace, kalcifikace v mozku, ložisko intracerebrálního krvácení, katarakta, retinopatie, stenóza colon, polydaktylie

KZS - kazuistika

- I I. I I. pozitivní IgM i IgG protilátky proti rubeole
- IgG – nízká avidita
- vyšetření provedeno v NRL SZÚ

Kazuistika - šetření

- pozitivní protilátky u matky již v srpnu 2011, potvrzeno v NRL SZÚ
- v listopadu 2011 v NRL SZÚ potvrzen KZS u dítěte
- onemocnění HS hlášeno v lednu 2012
- onemocnění matky i dítěte nebylo hlášeno ani diagnostikujícím lékařem, ani laboratoří

Kazuistika - šetření

- šetřeno se značným zpožděním
- snaha zkontaktovat matku, která však po porodu odcestovala do Vietnamu
- 25.1.2012 provedeno šetření u obvodního gynekologa
- 22.3.2012 po návratu do ČR se žena, dostavila na šetření

Kazuistika - šetření

- počátkem března 2011 ve Vietnamu (cca 6. týden gravidity) - bolest hlavy, teploty, exantém v obličeji
- vyšetřena u místní lékařky
- příznaky onemocnění během několika dnů odezněly
- po příletu do ČR informovala gynekologa, že prodělala lehkou virózu

Závěr

- bezprostřední příčina smrti novorozence
- perinatální poškození při kongenitální rubeole
- u dítěte i matky pozitivní protilátky třídy IgG i IgM
- ukončení těhotenství matka odmítla
- vzhledem k probíhající epidemii rubeoly ve Vietnamu – možný nárůst případů KZS v ČR

Poděkování

- Ing. Heleně Šebestové ze SZÚ Praha
- MUDr. Čestmíru Benešovi ze SZÚ Praha

Děkuji
za
pozornost

